

عدد گویا

معرفی عدد گویا

نمایش اعداد گویا روی محور

روی محور، هر واحد به ۳ قسمت مساوی تقسیم شده است. طول هریک از قسمت‌های کوچک $\frac{1}{3}$ واحد است. نقطه‌ی C به اندازه‌ی ۲ تا $\frac{1}{3}$ واحد در جهت مثبت قرار دارد. نقاط مشخص شده چه عددی را نمایش می‌دهند؟

هرکدام از عددهای بالا یک عدد گویاست. نقطه‌های A، B، C و D نقطه‌های نمایش این اعداد گویا روی محور هستند.

کار در کلاس

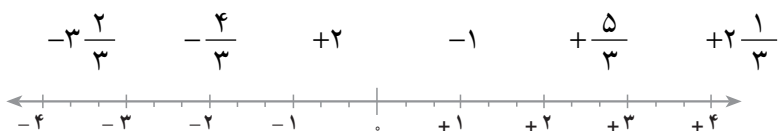

۱- عدد متناظر با هریک از نقاطی را که با رنگ قرمز مشخص شده است،

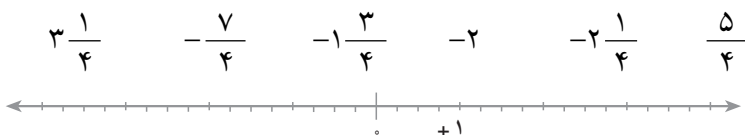
بنویسید.

۲- نقطه‌ی نمایش هریک از عددهای زیر را روی محور مشخص کنید.

۳- نقطه‌ی نمایش هریک از عددهای زیر را روی محور مشخص کنید.

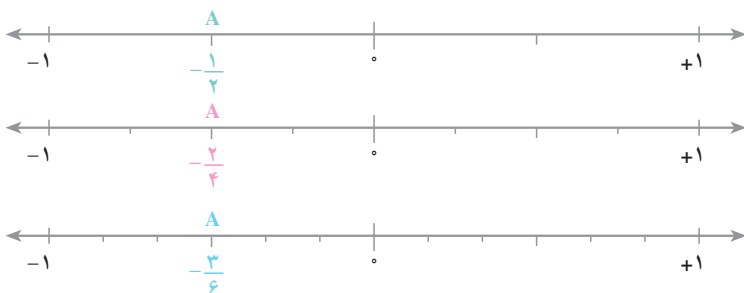
۴- هریک از عددهای زیر را به صورت یک کسر علامت‌دار بنویسید.

$$+\frac{1}{6} = \quad -\frac{3}{5} = \quad -1\frac{3}{7} = \quad +3\frac{2}{7} =$$

تساوی عددهای گویا

۱- در شکل‌های زیر، نقطه‌ی A چه عددی را مشخص می‌کند؟ بین این عددهای گویا چه رابطه‌ای وجود دارد؟

۲- روی محور زیر، نقطه‌های نمایش $-\frac{5}{3}$ و $+\frac{2}{3}$ را مشخص کنید و آن‌ها را A و B بنامید.

اکنون هریک از قسمت‌های کوچک را به دو قسمت مساوی تقسیم کنید. نقاط A و B چه عددهایی را نمایش می‌دهند؟

۱- هر يك از تساوی‌ها را با نوشتن سه کسر دیگر ادامه دهید.

$$-\frac{3}{5} = \frac{6}{10} = \dots \quad +\frac{12}{7} = \frac{24}{14} = \dots$$

۲- تساوی‌های زیر را کامل کنید.

$$-\frac{3}{6} = \frac{\quad}{2} \quad +\frac{3}{11} = \frac{27}{\quad} \quad -\frac{7}{12} = \frac{21}{\quad}$$

۱- یک محور رسم کنید و نقطه‌های نمایش عددهای زیر را روی آن مشخص کنید (هر واحد به ۵ قسمت مساوی تقسیم شود).

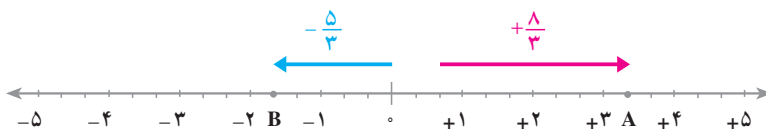
$$-3\frac{1}{5} \quad -4\frac{2}{5} \quad +1\frac{3}{5} \quad -\frac{4}{5}$$

۲- ابتدا هریک از کسرهای زیر را ساده کنید و سپس، حاصل را به صورت عدد مخلوط

بنویسید.

$$\frac{51}{27} \quad -\frac{176}{99} \quad +\frac{85}{40} \quad -\frac{63}{28}$$

نمایش برداری عددهای گویا

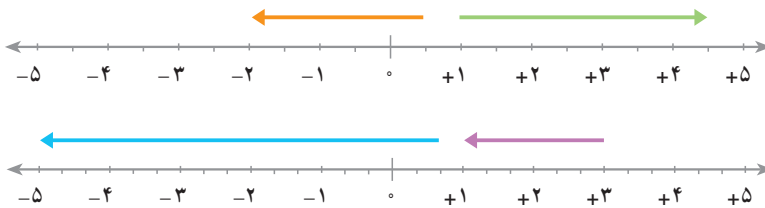

در شکل بالا، طول بردار قرمز $\frac{8}{3}$ و جهت آن مثبت است. این بردار عدد گویای

$+\frac{8}{3}$ را مشخص می‌کند. عدد گویای متناظر با بردار آبی چه عددی است؟

۱- عددی را که هر بردار مشخص می‌کند، روی آن بنویسید.

۲- یک محور رسم کنید و هر واحد آن را به ۳ قسمت مساوی تقسیم کنید.
حالا بردارهای زیر را روی آن بکشید.

الف - بردار $+4$ ابتدا در $+2$ ب - بردار -5 ابتدا در $+\frac{4}{3}$

۳- یک محور رسم کنید و هر واحد آن را به ۵ قسمت مساوی تقسیم کنید.
حالا بردارهای زیر را روی آن بکشید.

الف - بردار $-\frac{7}{5}$ ابتدا در $+\frac{4}{5}$ ب - بردار $-\frac{7}{5}$ ابتدا در 0

قرینه‌ی یک عدد گویا

نقاط A و A' روی محور چه عددهایی را مشخص می‌کنند؟ چه رابطه‌ای بین آنها می‌توان نوشت؟

$+\frac{5}{2}$ و $-\frac{5}{2}$ هم قرینه‌ی یک دیگرند؛

نماد قرینه

$$-(+\frac{5}{2}) = -\frac{5}{2}$$

نماد قرینه

$$-(-\frac{5}{2}) = +\frac{5}{2}$$

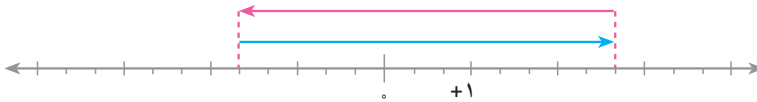
۱- یک محور رسم کنید و با استفاده از آن، قرینه‌ی هریک از عددهای زیر را پیدا کنید.

$$-\frac{3}{5} \quad +\frac{7}{5} \quad -4 \quad -2\frac{3}{5}$$

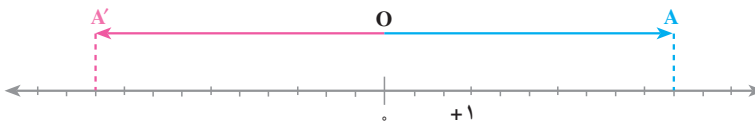
۲- تساوی‌های زیر را کامل کنید.

$$-(+\frac{3}{5}) = \quad -(-\frac{8}{17}) = \quad -(-\frac{27}{43}) =$$

۳- در شکل زیر، بردار قرمز چه عددی را نشان می‌دهد؟ بردار آبی چه عددی را نشان می‌دهد؟
ملاحظه می‌کنید که این دو عدد، قرینه‌ی یکدیگرند.
دو بردار قرمز و آبی هم قرینه‌ی یکدیگرند.

۴- در شکل زیر، بردارهای آبی و قرمز چه عددهایی را نشان می‌دهند؟ نقاط A و A' چه عددهایی را نشان می‌دهند؟
آیا A و A' قرینه‌ی یکدیگرند؟
دو بردار OA و OA' چه طور؟

علامت یک کسر

عدد متناظر با بردار آبی را بنویسید.

اگر بردار آبی را به ۳ قسمت مساوی تقسیم کنیم، متناظر با هر قسمت، چه

کسری را می‌توان نوشت؟

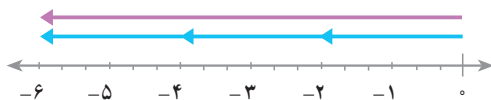
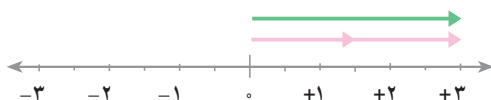
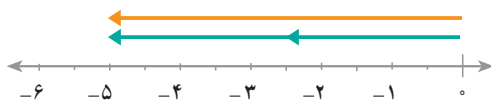
هر بردار قرمز چه عدد گویایی را نشان می‌دهد؟

بین بردار قرمز و $\frac{1}{3}$ بردار آبی چه رابطه‌ای وجود دارد؟

کاردرکلاس

۱- برای هر کدام از شکل‌های زیر یک تساوی بنویسید.

۲- تساوی‌های زیر را کامل کنید.

$$\frac{-7}{5} = \quad \quad \frac{-3}{8} = \quad \quad \frac{-12}{5} = \quad \quad \frac{-4}{7} = \quad$$

تمرین

۱- یک محور رسم کنید و هر واحد آن را به ۴ قسمت مساوی تقسیم کنید. حالا بردارهای

زیر را روی آن بکشید.

الف - بردار ۵- ابتدا در $\frac{3}{4}$ + ب - بردار ۵- ابتدا در ۲+ $\frac{1}{4}$

۲- گزینه‌ی هریک از عددهای زیر را بنویسید.

$$-\frac{3}{5} \quad \frac{7}{4} \quad 1\frac{3}{4} \quad -2\frac{3}{5} \quad -\frac{18}{7}$$

۳- کسره‌های زیر را تا حد امکان ساده کنید.

$$\frac{-12}{16} \quad \frac{-32}{48} \quad \frac{+35}{42} \quad -(\frac{-3}{7})$$